

**ปัญหาเกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 98
ศึกษาเฉพาะกรณี : ผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาจำคุกของศาลต่างประเทศ¹**

วัชรพล คงกิจพิศาล²

จากการศึกษาเกี่ยวกับ ปัญหาเกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 98 ศึกษาเฉพาะกรณี : ผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาจำคุกของศาลต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎี หลักเกณฑ์ ปัญหาเกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีของผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกของศาลต่างประเทศ ปัญหากรณีของผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศให้จำคุก จะถือว่าเป็นผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุกที่จะทำให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่ และการที่ศาลไทยยอมรับคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศ จะกระทบต่ออำนาจอธิปไตยของศาลไทยหรือไม่ ปัญหากรณีบุคคลผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุกซึ่งได้รับการอภัยโทษ การล้างมลทินและการนิรโทษกรรมแล้ว จะถือว่าไม่เป็นผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุกหรือไม่ และการจะได้รับการอภัยโทษ การล้างมลทิน และการนิรโทษกรรมนั้น จะต้องเป็นคำพิพากษาให้จำคุกในศาลไทยเท่านั้นหรือไม่ ในกรณีที่ผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุกในศาลต่างประเทศ จะได้รับการอภัยโทษ การล้างมลทินและการนิรโทษกรรมตามกฎหมายไทยหรือไม่ หลักการในความชอบธรรมและความได้สัดส่วนของบทบัญญัติเรื่องลักษณะต้องห้ามของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีต้องคำพิพากษาให้จำคุกนั้นหมายความว่ารวมถึงกรณีต้องคำพิพากษาของศาลต่างประเทศหรือไม่

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า ปัญหาดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่ทำให้บทบัญญัติเรื่องลักษณะต้องห้ามของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรณีต้องคำพิพากษาให้จำคุกมีขอบเขตการบังคับที่ชัดเจน โดยปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้บทบัญญัตินี้ดังกล่าวล้วนเกิดขึ้นจาก

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 98 ศึกษาเฉพาะกรณี : ผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาจำคุกของศาลต่างประเทศ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.พันธ์เทพ วิฑิตอนันท์ และคณะกรรมการสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คนพร จิตต์จรูญเกียรติ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนทิชา ภักดี

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การที่ประเทศไทยยังไม่มีหลักเกณฑ์ในการตีความบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงเกิดปัญหาข้อโต้แย้งในเรื่องของการตีความบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว ทำให้อาจมีบุคคลที่มีมลทินเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ไม่ต้องการให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้แทนของปวงชน มีมลทินแม้แต่เล็กน้อยในขณะดำรงตำแหน่ง ทั้งนี้ เพื่อยกระดับในเรื่องของคุณสมบัติของผู้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้สูงขึ้น ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญให้มีความเหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น

จากการศึกษาค้นคว้า ปัญหาเกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 98 ศึกษาเฉพาะกรณี : ผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาจำคุกของศาลต่างประเทศ ได้ข้อสรุปคือ คือ

ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 98 ที่ได้กำหนดลักษณะของบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งในบทบัญญัตินี้ได้บัญญัติให้ลงลึกในรายละเอียดของเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญในเรื่องของคุณสมบัติต้องห้ามกรณีที่ต้องคำพิพากษาให้จำคุกของศาลต่างประเทศ

ดังกรณีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัยที่ 6/2564 ใจความสำคัญตอนหนึ่งว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ลักษณะสำคัญของอำนาจอธิปไตย คือมีความเด็ดขาดสมบูรณ์ไม่อยู่ในอาณัติหรืออยู่ภายใต้อำนาจของรัฐนั้น อำนาจอธิปไตยแยกตามลักษณะหน้าที่เป็น 3 ส่วน ได้แก่ อำนาจอธิปไตย อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ โดยการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นการใช้อำนาจตุลาการอันเป็นส่วนหนึ่งของอำนาจอธิปไตยย่อมไม่ตกอยู่ในอาณัติหรืออยู่ภายใต้อำนาจตุลาการของรัฐอื่น หลักการปกครองของประเทศที่มีอำนาจอธิปไตยโดยสมบูรณ์ มีหลักการสำคัญคือหลักการไม่แทรกแซงกิจการภายในของประเทศอื่น และไม่ถูกประเทศอื่นแทรกแซงกิจการภายในของตนโดยไม่มีการทำข้อตกลงหรือยินยอม ดังนั้น การบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศก็ดี จึงไม่สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว”

ในกรณีนี้ แม้จะพบว่าศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาจากตัวบทของรัฐธรรมนูญ ได้อย่างถูกต้องตรงตามบทบัญญัติ และอาศัยหลักอำนาจอธิปไตยของรัฐตามกฎหมายระหว่างประเทศ ว่าคำพิพากษาของศาลรัฐใดก็จะ มีผลในดินแดนของรัฐนั้น ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้ศึกษาไม่เห็นพ้องด้วย เนื่องจากผู้ศึกษาเห็นว่า ตามเจตนารมณ์แห่ง

รัฐธรรมนูญนั้น ผู้ที่ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามไม่ว่าจะเป็น เพราะต้องคำพิพากษาของศาลในประเทศไทยหรือศาลต่างประเทศ เพราะไม่ต้องการให้ผู้ที่มีมลทินมัวหมองมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องทำหน้าที่ผู้แทนของปวงชนชาวไทย

จากปัญหาดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่ทำให้บทบัญญัติเรื่องลักษณะต้องห้ามของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรณีต้องคำพิพากษาให้จำคุกมีขอบเขตการบังคับที่ชัดเจน โดยปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้บทบัญญัตินี้ดังกล่าวล้วนเกิดขึ้นจากการที่ประเทศไทยยังไม่มีหลักเกณฑ์ในการตีความบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงเกิดปัญหาข้อโต้แย้งในเรื่องของการตีความบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว ทำให้อาจมีบุคคลที่มีมลทินเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ไม่ต้องการให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้แทนของปวงชน มีมลทินแม้แต่เพียงน้อยในขณะดำรงตำแหน่ง ทั้งนี้ เพื่อยกระดับในเรื่องของคุณสมบัติของผู้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้สูงขึ้น ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญให้มีความเหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น

จากการที่ได้ศึกษามาในเรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 98 ศึกษาเฉพาะกรณี : ผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาจำคุกของศาลต่างประเทศ กล่าวโดยสรุปได้ว่า ในปัญหาดังกล่าวหลัก ๆ นั้น เกิดจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่มีได้บัญญัติให้ชัดเจนหรือหรือกฎหมายอื่นประกอบ เพื่อที่จะตีความหรืออธิบายขยายความไปได้ตามความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญว่า ผู้ที่ต้องคำพิพากษาให้จำคุกตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญดังกล่าวนี้ หมายความว่ารวมถึงคำพิพากษาของศาลต่างประเทศหรือไม่ และเมื่อมีความจำเป็นจะต้องตีความบทบัญญัตินี้ดังกล่าวจะเป็นไปในทิศทางใด อันมีรายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้

1. เจตนารมณ์ของบทบัญญัติเรื่องลักษณะต้องห้ามของการใช้สิทธิสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีต้องคำพิพากษาให้จำคุกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 นั้น มุ่งประสงค์ให้ผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุกสิ้นสุดสมาชิกภาพของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่ว่าจะต้องคำพิพากษาให้จำคุกในประเทศหรือต่างประเทศก็ตาม โดยไม่จำเป็นต้องถูกจำคุกจริง และคำพิพากษานั้นไม่จำต้องถึงที่สุด เนื่องจากในทาง

การเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และรัฐมนตรี เป็นผู้มีสถานะสูงและมีหน้าที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง จึงไม่ควรมียกเว้นแม้แต่ในขณะดำรงตำแหน่ง

แต่ในกรณีจะต้องคำพิพากษาให้จำคุก คำพิพากษานั้นต้องถึงที่สุดโดยสภาพ และในกรณีผลของการอภัยโทษ การล้างมลทิน และการนิรโทษกรรมนั้น ผู้ที่ได้รับการนิรโทษกรรมและล้างมลทินโทษแล้วยังคงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ ส่วนผู้ที่ได้รับการอภัยโทษยังคงเป็นผู้ที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 98 (7), (9) และ (10)

2. หลักการยอมรับและบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในประเทศไทยไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องการยอมรับ และบังคับตามคำพิพากษาโดยตรงอย่างนานาประเทศ แต่มีแนวคิดที่จะใช้มาตรา 3 ของพระราชบัญญัติด้วยการจัดกันแห่งกฎหมาย พ.ศ. 2481 ซึ่งเป็นการอุดช่องว่างทางกฎหมายว่าสามารถใช้กับเรื่องนี้ได้ และอุปสรรคที่ทำให้กฎหมายไทยในเรื่องนี้ไม่ได้รับการพัฒนาเนื่องจากประเทศไทยเกรงจะสูญเสียอำนาจอตุลาการทำให้ไม่ได้รับการรับรองและบังคับคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ แต่กลับมีกฎหมายรองรับการบังคับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 41 บัญญัติว่า "ภายใต้บังคับมาตรา 42 มาตรา 43 และมาตรา 44 คำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการไม่ว่าจะได้ทำขึ้นในประเทศใดให้ผูกพันคู่พิพาทและเมื่อได้มีการร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจย่อมบังคับได้ตามคำชี้ขาดนั้น"

ในกรณีคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการกระทำขึ้นในต่างประเทศศาลที่มีเขตอำนาจจะมีคำพิพากษาบังคับตามคำชี้ขาดให้ต่อเมื่อเป็นคำชี้ขาดที่อยู่ในบังคับแห่งสนธิสัญญาอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีและให้มีผลบังคับได้เพียงเท่าที่ประเทศไทยยอมตนเข้าผูกพันเท่านั้น" การบัญญัติเช่นนี้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยการระงับข้อพิพาททางการลงทุนระหว่างรัฐและคนในชาติของรัฐอื่น (Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and National of Others States: ICSID) ซึ่งประเทศไทยได้ลงนาม แต่ยังไม่ให้สัตยาบัน จึงยังไม่ผูกพันต่อประเทศไทยอย่างไรก็ตามประเทศไทยสามารถที่จะขอให้ ICSID จัดการข้อพิพาทนอกอนุสัญญาได้ตาม แผนนโยบายการให้บริการของ ICSID ตาม "Additional Facili-ties Rules" ให้ดำเนินกระบวนการจัดการข้อพิพาทที่อยู่นอกเหนือจากอนุสัญญาได้ รวมถึงกรณีที่รัฐใดรัฐหนึ่งไม่ได้เป็นภาคีด้วย นอกจากนี้ ICSID ยังให้บริการจัดการข้อพิพาทที่ไม่ใช้หลักการใน ICSID ที่เรียกว่า "Fact-finding proceedings" สำหรับรัฐที่ต้องการให้ ICSID ดำเนินการค้นหาและรายงานข้อเท็จจริง (to

examine and report on facts) และถ้าประเทศไทยให้สัตยาบันอนุสัญญาดังกล่าว ในมาตรา 54 กำหนดว่าคำวินิจฉัยของอนุญาโตตุลาการสามารถมีผลใช้บังคับเสมือนเป็นคำพิพากษาภายในของรัฐซึ่งประเทศไทยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้นในเมื่อศาลไทยยังต้องยอมรับและบังคับคำวินิจฉัยของอนุญาโตตุลาการซึ่งเป็นสถาบันเอกชนแล้ว ศาลไทยจะปฏิเสธการรับรองและการบังคับคำพิพากษาของศาลต่างประเทศไม่ได้ เนื่องจากนานาประเทศต้องติดต่อสัมพันธ์ระหว่างกันมากขึ้นและเมื่อประเทศไทยเป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนการไม่มีแนวทางเพื่อพัฒนาซ่อมเป็นผลเสียไม่มากนักน้อย แต่การมีกฎหมายรับรองโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศน่าจะเป็นทางออกที่เหมาะสมเพราะเมื่อเปิดเสรีทางการค้าอาเซียนแล้วคำพิพากษาของศาลประเทศหนึ่งก็ควรที่จะมีสถานะทางกฎหมายของอีกประเทศหนึ่งเพื่อให้สถานะทางกฎหมายของคำพิพากษาของศาลต่างประเทศมีสภาพบังคับทางกฎหมายเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายและคำพิพากษาของศาลอย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพสูงสุด

จากการศึกษาค้นคว้า ปัญหาเกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 98 ศึกษาเฉพาะกรณี : ผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาจำคุกของศาลต่างประเทศ ผู้ศึกษาพบว่ามิใช่ข้อเสนอแนะ คือ

จากปัญหาดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่ทำให้บทบัญญัติเรื่องลักษณะต้องห้ามของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรณีต้องคำพิพากษาให้จำคุกมีขอบเขตการบังคับที่ชัดเจน โดยปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้บทบัญญัตินี้ดังกล่าวล้วนเกิดขึ้นจากการที่ประเทศไทยยังไม่มีหลักเกณฑ์ในการตีความบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงเกิดปัญหาข้อโต้แย้งในเรื่องของการตีความบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว ทำให้อาจมีบุคคลที่มีมลทินเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ไม่ต้องการให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้แทนของปวงชน มีมลทินแม้แต่ในขณะดำรงตำแหน่ง ทั้งนี้ เพื่อยกระดับในเรื่องของคุณสมบัติของผู้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้สูงขึ้น ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญให้มีความเหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น โดยผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรสร้างมาตรฐานทางกฎหมายเพื่อรองรับข้อพิพาทระหว่างประเทศที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะในด้านความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินการตามคำพิพากษาคืออาญา ถึงแนวทางปฏิบัติที่ให้ศาลนำไปปรับใช้ในดุลยพินิจในการนำคำพิพากษาของศาลต่างประเทศมาบังคับในประเทศไทย หรือรวมถึงการยอมรับคำพิพากษาต่างประเทศ

2. ควรพัฒนากฎหมายเพื่อรองรับและการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศของประเทศไทยนั้น ในระดับความร่วมมือระหว่างรัฐต่อรัฐในการยอมรับคำพิพากษาของศาลต่างประเทศระหว่างกัน ในลักษณะสนธิสัญญาทวิภาคีแทนที่จะทำความร่วมมือในระดับองค์การระหว่างประเทศหรือระดับภาค

3. เนื่องจากในการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษานั้นมิได้มีแค่ในคดีอาญา หรือเกี่ยวข้องกับการตีความของบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเท่านั้น จึงเห็นควรที่ประเทศไทยเรานั้น จะร่างเป็นพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ ว่ามีคำพิพากษาของศาลประเทศบ้างที่ประเทศยอมรับ และคดีประเภทใดบ้างที่ยอมรับ รวมหลักเกณฑ์ วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ

4. เนื่องจากในปัจจุบัน ในการสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ผู้สมัครหลายรายเป็นผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุก หรือเป็นกรณีที่เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ในเรื่องของการกำหนดลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญที่ได้กำหนดไว้นั้น ยังขาดความชัดเจนอยู่มาก จนส่งผลไปถึงให้ต้องมีกรณีที่ต้องยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าบุคคลดังกล่าวมีลักษณะต้องห้ามหรือไม่ ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า ในเรื่องของคุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและลักษณะต้องห้ามนั้น ควรที่จะแยกออกมาเป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เพื่อให้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญไม่มีเนื้อหาที่ยาวจนเกินไป และสามารถใส่รายละเอียดในเรื่องของคุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้น

5. ในการกำหนดคุณลักษณะต้องห้ามของการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน มาตรา 98 ที่บทบัญญัติถึงคุณลักษณะต้องห้ามของผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกนั้น แต่มิได้มีบทบัญญัติหรือกล่าวกฎหมายอื่นที่มีบทบัญญัติมาตราดังกล่าวจะเชื่อมโยงไปถึงว่า ผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกนั้น หมายความว่ารวมถึงผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาของศาลต่างประเทศหรือไม่ จึงเห็นควรที่จะต้องใส่รายละเอียดดังกล่าวให้ชัดเจนลงใน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยเรื่องคุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามที่ได้เสนอในข้อ 4.

6. เห็นควรให้ทำความตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ ซึ่งในปัจจุบันโลกได้เปลี่ยนไปเป็นอย่างมาก มีการติดต่อสื่อสารกันทั่วโลกอย่างง่ายดาย จึงอาจทำให้มีข้อพิพาทเกิดขึ้นมากตามไปด้วยทั้งในและต่างประเทศ ในแต่ละประเทศจึงควรที่จะทำสนธิสัญญาความร่วมมือในเรื่องดังกล่าวให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดการโต้แย้งกันภายหลัง

เอกสารอ้างอิง

วิริศรา ชีรทัตตานนท์, ลักษณะต้องห้ามของรัฐมนตรี กรณีต้องคำพิพากษาให้จำคุก ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2560), วารสารกฎหมาย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ, ความมุ่งหมายและคำอธิบายประกอบรายมาตราของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

จรัญ ภักดีชนากุล, รวมความเห็นโต้กลับนักวิชาการ-เปิดคำวินิจฉัยส่วนตัว “ทวิเกียรติ” กรณีคุณสมบัติ “ธรรมเนียม พรหมเผ่า”.

อนันท์ ชำนาญ, การรับรองและการบังคับตามคำพิพากษาของศาลในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี.

จินตนา สุขุมณี, วิวัฒนาการของกฎหมายสิงคโปร์. เอกสารประกอบการสอนวิชากฎหมายไทยและต่างประเทศ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.